

(УРСР) — 53, 62, 66, 98
Українська Самостійна Со-
борна Держава (УССД)
— 18
Українське державне прав-
ління — 31
Український червоний хрест
(УЧХ) — 48, 49, 55, 56,
67, 76, 102
Українська Пресова Служба
(УПС) — 219
УПА — див. Українська Пов-
станська Армія
УПА-Захід — 47, 50, 55, 64,
67, 80
Урал — 61
УРСР — див. Українська Ра-
дянська Соціалістична
Республіка
УССД — див. Українська Са-
мостійна Соборна Держ-
жава
УЧХ — див. Український чер-
воний хрест
Федорів Петро – “Дальнич”
— 66, 79
Федун Петро – “Полтава” —
91, 113, 114, 121, 122,
166
Франко Іван — 19
Франція — 33
Химка Зеня – “Зоя” — 48, 78
Хмельницький Богдан — 72
Хньоупек Б. — 86, 89
“Хома” — див. Грушевець
Григорій

Хрещата, гора — 82
Хуст, м. — 22

Центральна Рада — 33
ЦДАВОВУ — див. Централь-
ний державний архів ви-
щих органів влади та уп-
равління України
Центральний державний ар-
хів вищих органів влади
та управління України
(ЦДАВОВУ) — 12

ЧА — див. Червона армія
Чайковський Андрій — 15
Червона армія (ЧА) — 26, 31,
37, 46, 50, 51, 54, 60–63
Чехо-Словаччина — 20, 33,
47, 59, 68, 81, 82, 84, 89,
90, 93, 100
Чорний Яків – “Ударник” —
47, 55
Чортків, м. — 38, 39
“Чумак” — див. Борець Юрій
Чухрай Петро — 21

Шанайда Іван – “Данило” —
35, 43
Шевченко Тарас — 15, 19
Шкамбара Михайло – “Кедр”
— 43
Шота В. — 12, 79
“Шпак” — див. Благий Зено-
вій
Штендера Євген – “Прірва”
— 71
Шухевич Роман – “Тарас Чуп-
ринка” — 43, 66, 88, 93

ПЕРЕДМОВА

Спогади, як і документи, — важливе історичне джерело, але на відміну від документів у них завжди відчувається живий дух часу, переживання автора й учасників подій, душевні настрої — радість від досягнутих перемог, сум при невдачах, біль і горе при втраті друзів. Спогади Василя Галаси особливо цінне джерело для вивчення історії національно-визвольної боротьби. Він п'ять років організував повстанську боротьбу на Західно-Українних землях (1943–1947 рр.) як член Крайового проводу та п'ять років був провідником ОУН на ПЗУЗ (1948–1953 рр.). А почав свою революційну діяльність ще за польської окупації українських земель, у 1937р., коли йому було 17 літ.

Перші сторінки спогадів Василя Галаси відведені виховній діяльності ОУН. На власному прикладі він образно показав, як Організація готувала провідні кадри — провідників-лідерів різного ступеня, починаючи з керівника гуртка, провідника села (станічного) і вище — району, повіту, округи, області та краю. Одночасно навчала Організація ще й фахівців-спеціалістів: пропагандистів, військовиків, санітарів, розвідників, різного роду підпільних техніків (друкарів, фотографів, граверів-печаткарів) тощо. Та найважливішим у вихованні було сформувати високоідейну, патріотичну й вольову людину.

На початковій стадії виховання націоналістів головним ідеологом завжди був Тарас Шевченко. На його патріотичній поезії вчилася молодь любити Україну й ненавидіти її ворогів та готувалась до майбутньої боротьби за волю Батьківщини. Шевченка доповнювала поезія Лесі Українки, твори Івана Франка, а також історичні оповідання та козацькі й стрілецькі пісні. І лише на завершальній стадії ідеологічного вишколу незамінними були праці Дмитра Донцова, особливо його «Націоналізм», і статті з часопису «Сурма» та журналу «Розбудова нації».

Постать Шевченка, який із сільського пастушка овець («Я пас ягнята за селом»), поміщицького кріпака зумів піднятися до найвищих висот національного духовного Вождя-Пророка, стала для Василя Галаси на все життя

живим прикладом як жити й працювати для України. Юний Галаса також починав свою трудову діяльність з пастуха, наймита, учня бригади сільського будівництва. А водночас навчився і грати на скрипці, і організував у своєму селі оркестр і включився у громадське життя села. Шевченківським дяком-учителем став для юного Василя односельчанин-гімназист, член ОУН Осип Дяків – «Горновий». Він ознайомлював юного пастуха, згодом будівельника з історією та літературою України, основними ідеями українського націоналізму й готував до вступу в юнацтво і в члени ОУН. Приблизно таким способом виховувались усі члени ОУН і так розбудовувалася мережа ОУН у других сільських місцевостях Галичини. У виховному процесі головним було, щоб людина сама хотіла вчитись, здобувати знання, сама гартувала свій дух і тіло до майбутньої боротьби. Жадоба знань — невід’ємна прикмета характеру Василя Галаси.

Перші, недосвідчені ще кроки юнака на полі нелегальної діяльності проти польських окупантів завершилися у травні 1939 р. арештом, і лише війна, що почалась 1 вересня 1939 р., і розпад Польщі посприяли звільненню з тюрми. Новий, советський окупант Західно українських земель (вересень 1939 – червень 1941 рр.) дуже пильно слідкував за всіма колісь арештованими націоналістами, тому Василь Галаса вже в листопаді 1939 р. знову був заарештований органами НКВД і просидів у Бережанській тюрмі до червня 1940 р. З того ж часу він уже постійно був під пильним наглядом органів советської безпеки і, щоб не потрапити в тюрму й там загинути, перейшов у грудні 1940 р. в підпілля, став професійним революціонером. Виховував і вишколював юнацтво в селах Бережанського району. Слід відзначити, що тоді ОУН була єдиною політичною силою, що не капітулювала й продовжувала вести національно-визвольну боротьбу.

Нова війна, німецько-російська, що почалась 22 червня 1941 р. створила зовсім нові умови для визвольного руху. І відповідно до тих нових, воєнних умов, необхідно було перебудувати всю діяльність Організації. Територію України почав завойовувати новий, німецький окупант під обманливими кличками «визволителя». ОУН на звільнених від советських окупантів українських землях уже 30 червня

Смачила Йосиф — 21
 Совган Ярослав – “Магістер” — 56
 “Соловій” — див. Дудка Микола
 Сорока Мирослав – “Птах” — 35, 42, 66, 88, 89, 95, 96, 100, 101
 СС-Галичина — 38
 Сталін — 46, 214, 215, 223, 227, 233, 253
 “Сталь” — див. Дзьоба Дмитро
 Старосольський В. — 18
 Старух Ярослав – “Ярлан” (“Стяг”, “Вольг”, “Синій” “1001”) — 35, 36, 60, 66, 67, 70, 71, 73, 77, 78, 80, 81, 85, 89, 91–94, 97, 99–103
 Стахів Марія — 80
 Стебельський Степан – “Хрін” — 88, 96
 Степань, с. — 45
 Степаняк Михайло – “Лекс” — 18, 30
 “Стер” — див. Голембйовський М.
 Стецько Ярослав — 31, 32
 Стисло Дмитро – “Інгул” — 42
 СУЗ — див. Східні українські землі
 Східні українські землі (СУЗ) — 35, 36, 37
 США — 21, 46, 54, 78, 214
 Сян, р. — 76, 99
 Сянок, м. — 41, 75

Тайфурка Іван — 21
 “Тарас” — див. Кавула Петро
 Тернопіль, м. — 32
 Тимочко Ірина – “Христя” — 48, 60, 77, 94, 95
 Тисова, с. — 59, 95
 “Токар” — див. Гуляк Юліан
 Трускавець, м. — 14

УБ — див. Ужонд безпеченьства
 УВО — див. Українська Військова Організація
 УГВР — див. Українська Головна Визвольна Рада
 Угорщина — 22, 47
 Ужонд безпеченьства (УБ) — 56, 74, 87, 101, 103
 Україна — 11, 15–17, 19, 21, 22, 25, 26, 32–34, 36, 44–47, 49, 50, 56, 57, 58, 62, 64, 65, 71, 72, 74, 76, 78, 80, 81, 88, 89, 91, 93, 94, 96–102
 Українська Військова Організація (УВО) — 13
 Українська Головна Визвольна Рада (УГВР) — 11, 59, 61, 64, 65, 68, 70, 71, 78–80, 88, 90, 91, 92, 99–102
 Українська Повстанська Армія (УПА) — 11, 12, 21, 43–47, 49, 50, 52–57, 59–61, 63–69, 73, 75, 76, 78, 80–84, 86, 87, 89, 91–93, 95–97, 99–101
 Українська Радянська Соціалістична Республіка

Пискоровичі, с. — 69
 Північно-західні Українські
 Землі (ПЗУЗ) — 63
 Підляшшя — 46, 62, 67
 Пласт — 40
 Полісся — 33, 43, 45, 77
 Полтава, м. — 66, 91
 Польща — 13, 15, 19, 22, 25,
 26, 28, 30, 41, 42, 45–47,
 68, 71–76, 79, 80, 81, 87,
 88, 93–95, 101, 102
 Польська партія робітнича
 (ППР) — 74, 87
 ППР — див. Польська партія
 робітнича
 Прага, м. — 90, 92, 100
 Пришляк Григор — “Мікуш-
 ка” — 17, 48
 Продан Іван — 90
 Просвіта — 40
 “Прут” — див. Вацик Павло
 “Птаха” — див. Галаса Ми-
 хайло
 Пукало Данило — 26

 Рава-Руська, м. — 91
 Радейко Микола — “Зорич” —
 42, 48, 59, 67, 77, 81, 87
 Рідна Школа — 40
 Ровенчук Марія — “Ірина” —
 48, 102
 “Рогніда” — див. Лемеха Ві-
 ра
 Ропенка, с. — 74
 Росія — 19, 34, 44, 46, 62, 72,
 76
 Рузвельт — 214

 Саболь Севастіян — 90
 Савицька Ірина — “Бистра” —
 88
 Савчин Марія — “Марічка” —
 11, 48, 63, 81, 88, 89, 96,
 101, 112, 120, 123, 135–
 137, 140, 143, 152, 164,
 169–173, 177, 179, 188,
 190–193, 199, 202, 204,
 205, 207, 208
 Самооборонні кущові відділи
 (СКВ) — 68
 Самостійна Українська Дер-
 жава — 212
 СБ — див. Служба безпеки
 Світовий Микола — 21
 “Святослава” — див. Кавула
 Анна
 Селиська, с. — 40, 70
 Сельбе Дерек — 78
 Сеньків, с. — 31
 Сибір — 26, 31, 57, 61, 63
 Сидор Василь — “Шелест” —
 50, 51, 55, 64, 76, 80, 81
 Симоненко Василь — 13
 “Скала” — див. Гук Богдан
 СКВ — див. Самооборонні
 кущові відділи
 Скірка Анна — “Дора” — 94
 Сколе, м. — 91
 Словаччина — 81, 82, 84, 85,
 89, 95, 98
 Служба безпеки (СБ) — 21,
 47, 52, 53, 64, 66, 67, 76,
 91, 246
 Слюсар Дмитро — “Золотар”
 — 66
 Смачила Григорій — 21, 22
 Смачила Ілько — 21

1941 р. на Народних зборах у м. Львові урочисто проголосила
 відновлення Української держави, створила Державне
 правління (уряд) та місцеві органи влади (обласні, районні,
 міські та сільські). Вороже ставлення німецької влади до
 державної незалежності України, її ув'язнення її керів-
 ників, а у вересні масові арешти та розстріли членів ОУН(б)
 розкрили справжні окупантські наміри Гітлера щодо
 України. Почалась організація збройної боротьби проти
 німецьких поневолювачів й водночас поширення самостій-
 ницьких ідей на всі області України.

У спогадах цей перехідний, реорганізаційний період
 чітко відтворений. Проїшовши відповідний перевишкіл й
 попрацювавши деякий час окружним провідником ОУН у
 Тернопільській області. В. Галаса проявив себе як здібний
 пропагандист, добрий педагог і організатор. Тому саме
 влітку 1943 р. його призначено обласним провідником ОУН
 Перемишльської області. Тут помічником його став Яків
 Чорний (“Куля”, “Ударник”), колишній студент Люблінського
 університету, який належав до організованої мною у
 1933 р. студентської групи ОУН. (З ним я винаймав у Люб-
 ліні спільне помешкання, де переховувався друг Григорій
 Мацейко після виконання 15 червня 1934 р. у м. Варшаві
 атентату на польського міністра внутрішніх справ Бро-
 нислава Перацького). Спільно з Чорнієм вони організували
 на Перемишльщині перші відділи УПА.

Німецька влада протрималася вже недовго. Влітку
 1944 р. на Перемишльщині вже була влада російсько-боль-
 шевицька та їхніх польських сателітів. Умови визвольної
 боротьби на цих пограничних з Польщею українських
 землях були незвичайно складні. Тут поряд з українцями
 жило і мирне польське населення, яке займало нейтральне,
 а іноді навіть прихильне становище до нашої визвольної
 боротьби, і діяли шовіністичні польські збройні відділи, що
 нападали на українські села, примушуючи їх виселятися в
 Україну. Намагання Проводу ОУН домовитись із польським
 підпіллям про спільні дії проти московських окупантів, крім
 поодиноких випадків, успіху не мали, бо польський емігра-
 ційний Лондонський уряд твердо відстоював відновлення
 Польщі у довоєнних кордонах, включаючи Галичину та
 Волинь. На західноукраїнних українських землях (ЗОУЗ), або
 т. зв. закерзонних, відділам УПА та ОУН доводилось вести

боротьбу як із советськими, так і з польськими державними шовіністичними загонами. Збройна боротьба тут тривала до літа 1947 р., до польської ганебної геноцидної акції «Вісла», під час якої насильно виселено всіх українців з їхніх віковичних земель.

Цей період визвольної боротьби автор представив дуже докладно. Василь Галаса одинокий із членів Проводу тих земель, кому пощастило розповісти про цей героїчно-трагічний період історії українсько-польських відносин. І нині є ще в Польщі імперіалістично-шовіністичні групи, які марять про відновлення польського моцарства від моря до моря, або хоч про Польщу до річки Збруч. А в незалежній Україні й донині на державному рівні не засуджено належним чином польської етноцидної акції «Вісла».

Також висвітлено маловідому дипломатичну діяльність Крайового Проводу ОУН і особливо провідника цих земель Ярослава Старуха, референта СБ ОУН Петра Федорова та особисто автора спогадів. Не менш важливими є і розповіді про систему підпільних зв'язків — як внутрішніх, так і зовнішніх, закордонних. Дуже цінними є відомості про організацію рейдів поза межі етнічних українських земель та рейдів трьох сотень УПА на Захід з метою поінформувати вільний світ про національно-визвольну боротьбу в Україні.

Усі інші відділи УПА і частина членів ОУН, у тому числі й Василь Галаса, у вересні 1947 р. перейшли в Україну, щоб продовжувати визвольну боротьбу. Для Василя Галаси почався новий етап підпільної діяльності, не менш важкий, ніж на Закарпатті. За наказом Провідника ОУН «Тараса Чупринки» він був призначений провідником ОУН на північно-західних українських землях (ПЗУЗ).

Після загибелі провідника Дмитра Клячківського («Клима Савура») 12 лютого 1945 р. тимчасово виконуючим обов'язки провідника ОУН на ПЗУЗ було призначено Миколу Козака — «Смока», але фактично всіма справами цих земель безпосередньо керував я, оскільки на терені Кремнеччини — Остріжчини перебував штаб УПА-Південь, яку я очолював і докладно був ознайомлений з діяльністю УПА-Північ та її керівними кадрами. Єдиний, хто міг очолити цей Край, був Яків Бусол, але він з осені 1944 р. керував пропагандистсько-ідеологічним осередком Проводу ОУН і замінити його на

«Марко» — див. Гуляк Юліан
МВД — див. Міністерство внутрішніх дел
МГБ — див. Міністерство государственной безопасности
Мельник Ярослав — «Роберт» — 43
Миколенко Петро — «Байда» — 53, 54, 83
Мицьо Мирон — «Дух» — 93
Мізерний Василь — «Рен» — 47, 52–54, 67, 76, 81, 84, 87, 98
Міністерство внутрішніх дел (МВД) — 98
Міністерство государственной безопасности (МГБ) — 89, 92, 101, 103
Мороз Ольга — «Малуша» — 49, 60, 78, 95
Москва, м. — 27, 37, 44–47, 61, 71–73, 75, 81, 97, 98, 100
Мостиська, м. — 41

Надсяння — 68
«Назар» — див. Галаса Василь
Народний комісаріат внутрішніх дел (НКВД, НКГБ) — 21, 28, 30, 31, 44, 51, 53, 54, 56, 58, 64, 66, 74, 81, 82, 87, 89
Німеччина — 20, 25, 26, 33, 34, 38, 39, 44, 46, 50, 54, 72, 80, 88–91, 92, 98, 99
Нова Гребля, с. — 218

Олесин, с. — 14, 19–21, 27
Олешичі, м. — 218
Онишкевич Мирослав — «Орест» — 67, 76, 80, 81, 83, 99
«Орлан» — див. Галаса Василь
Організація Українських Націоналістів (ОУН) — 11–13, 17–23, 26–32, 34–43, 45, 46, 48, 49, 51, 53, 55, 56, 58, 59, 61, 63, 66, 67, 68, 70, 73–75, 77, 78, 86, 88, 90–92, 94, 97–102
«Орський» — див. Караванський Дмитро
«Осип» — див. Дудка Микола
ОУН — див. Організація Українських Націоналістів
Охримович Василь — «Пилип» — 34, 35

«Павленко» — див. Волошин Ростислав
Павлик Володимир — «Ірка» — 47
Павлокома, с. — 69
Партакевич Надія — «Марійка» — 48
«Перебийніс» — див. Грицай Дмитро
Перемишль, м. — 40–42, 48, 58, 60, 68, 88, 92, 94–97, 101
Пеців Ярослав — «Вадим» — 49, 75, 84, 95
ПЗУЗ — див. Північно-західні Українські Землі

Італія — 20
 Ішків, с. — 21

Кавказ — 61
 Кавула Анна — “Святослава” — 49
 Кавула Петро — “Тарас” — 48, 51, 67, 80, 81, 88, 89, 91–93, 96, 98, 99
 Кальварія, с. — 60, 64
 Караванський Дмитро — “Орський” — 83
 Карпати — 42, 52, 77, 91, 210
 Київ, м. — 222, 243, 254
 Княжпіль, с. — 59
 Козакевич Наталка — “Сіра” — 48, 56
 Коковський Ф. — 18
 Комуністична партія Західної України (КПЗУ) — 27
 “Коник” — див. Гальо Михайло
 Коноюша, с. — 56
 Корманичі, с. — 41, 95
 Коровники, с. — 42, 94
 Коцьолка Ярослав — “Кри-
 лач” — 11, 53, 76, 99
 КПЗУ — див. Комуністична
 партія Західної України
 Кравець Іван — 22
 Крайовий Провід ОУН — 40
 Краків, м. — 79, 89
 Крента Ярослав — “Арпад” — 94
 Кривуцький Іван — “Аркадій” — 70
 Крижанівська Ярослава — “Ярка” — 58

Кужда Марія — 21
 Кужда Текля — 21
 Кузишин Микола — 21
 Кук Василь — “Василь Ко-
 валь” (“Леміш”) — 35–37, 101
 Кульбачинський Іван — 21, 30, 31
 Куропас Михайло — “Остап” — 40, 41
 Кусень Михайло — 21
 Кусень Осип — 18, 19, 21, 22, 27, 30, 31
 Кусяка Федір — 17

Лебедь Микола — 18
 Лемеха Віра — “Рогніда” — 48, 56, 67
 “Лискавка” — див. Дудар Емі-
 лія
 Лісько, м. — 41, 74, 91
 Ліщин Микола — “Липа” — 59
 Лодзь, м. — 78, 79, 95
 Лондон, м. — 46, 62
 Лопатинський Юрій — “Шейк” — 70
 Лопушанка, с. — 53
 Львів, м. — 28, 31, 45, 49, 89
 Люблін, м. — 79
 Люблинець, с. — 215

Маївський Дмитро — “Тарас” — 43, 80
 Максимів Іван — 21
 Максимів Парасковія — 21
 Малковичі, с. — 69
 Мандрик Іван — “Летун” — 64, 65

цьому посту тоді не було ким. Його попередник Дмитро Маївський готувався спільно з шефом ГВШ УПА Дмитром Грицаєм до відходу на Захід.

Кількаденна моя зустріч з В. Галасою відбулась у червні 1948 р. на зв'язковому пункті, у криївці в лісі на північ від с. Кругів Підкамінецького району Тернопільської області. Після його звіту й аналізу діяльності ОУН на ЗОУЗ, я дуже детально ознайомив Галасу зі станом справ на ПЗУЗ, тамтешніми провідними кадрами. Ми склали план діяльності на найближчий час. Одною з головних проблем було поширення мережі ОУН у східних областях України. Черговим важливим питанням було полагодження конфлікту групи окружного провідника СБ «Далекого» зі «Смоком», що виник на ґрунті боротьби з ворожою агентурою. У той час советська служба безпеки масово організувала свою секретну агентуру. Не всі розуміли потребу боротьби з нею і не завжди правильно з нею боролися. Цей конфлікт був дуже болючим питанням, бо грозив розколом Організації. Галаса розумно полагодив його.

КГБ проти підпілля постійно застосовувало найрізноманітніші методи провокації. Уже 1944 р. у Києві був створений псевдопровід ОУН, що його очолив чекіст Захаржевський. Допомогла нашій Службі безпеки ліквідувати цей провід Людмила Фоя («Оксана»), родом із м. Ставище на Київщині, студентка Київського медичного інституту, член ОУН у часи німецької окупації. Заарештована 1944 р. у Києві органами НКВД, погодилась на співпрацю з ними. Приїхавши на Волинь як зв'язкова від провокаційного київського ОУН, зв'язалась з Організацією, чесно розповіла про ворожі плани й включилась в акцію ліквідації провокаторів. Героїчно загинула восени 1950 р. у бою з енкаведистами.

У 1949–1950 роках значної шкоди підпіллю на Закерзонні завдав провокатор Лапінський «Зенон», який під виглядом провідника ОУН зумів установити зв'язок з ЗЧ ОУН і допоміг польським і советським спецслужбам ліквідувати ряд членів ОУН. Після 1950 р. провокаційні акції значно посилились. У цих незвичайно важких умовах Василю Галасі вдалось організувати видання підпільних журналів «За волю нації», «Молодий революціонер» і ряд інших пропагандистських часописів та налагодити нормальну підпільну діяльність Організації.

Спогади В. Галаси, поряд із незвичайно цінною історичною інформацією про визвольну боротьбу на її кінцевому етапі, наповнені особистими переживаннями автора. Підпільні умови життя, часто в криївках під землею, де бракувало повітря й будь-якої миті можна було загинути, вимагали від людини величезної сили волі та фанатичної віри в те, що робиш. І хоч кругом чигає на тебе смерть, ти про неї не думаєш. Важкі ці умови для мужчин, а для дівчат та жінок стократ важчі. А поряд з Василем Галасою у підпіллі весь час перебувала і помагала його дружина «Марічка», матір двох дітей. Вона два рази потрапляла в руки КГБ, яке намагалось використати її для захоплення «Орлана». Але безуспішно. Для знищення підпілля ворог вживав найпідліших і найрізноманітніших методів: отруювання харчів, ліків, мінування поштових посилок, невживаних розритих криївок тощо. Важко було передбачити, де тебе зустрине смерть. В одній із таких поштових посилок, адресованих «Орланові», також була вибухівка. У результаті один бойовик загинув, одного було поранено, а «Марічку» важко, так що треба було її нести на носилках. Трапилося це у Цуманському лісі на св. Покрови 1951 р. І все це треба було пережити, самому не впасти у відчай і ще знаходити сили для підтримки друзів. Є у спогадах Галаси ще й детальний опис побуту підпільників, що сприяє правильному й належному розумінню суті визвольної боротьби в 1950-х роках та належній її оцінці. Продовжувати боротьбу в таких умовах могли лише загартовані, досвідчені підпільники, яких, на жаль, залишилось тоді уже дуже мало. Поповнювати Організацію новими підпільниками було тепер недоцільно, бо без тривалого підпільного досвіду вони швидко гинули або попадали до рук ворога. Наголос ставився на підготовку легальних членів Організації, особливо, на молодь. Створювати з них організаційну структуру також не було розумно з конспіративних причин. Тому вони діяли самостійно, без зв'язку з іншими «легалами». Сполучною ланкою для них був організатор-підпільник.

У 1950-х роках відносини між СРСР та Західними державами значно загострились, йшла т. зв. «холодна війна». Цю ситуацію використали наші визвольні осередки за кордоном для зв'язку з Україною. Оскільки перехід кор-

89, 91–93, 98, 99
 «Громенко» — див. Дуда Михайло
 Грубешів, м. — 86, 87
 Грушевець Григорій — «Хома» — 54, 58
 Гук Євген — «Щипавка» — 76
 Гук Богдан — «Скала» — 56, 76
 Гук Мирослав — «Григор» — 58, 59, 67, 76, 79, 84, 91, 96, 99, 101
 ГУЛАГ — 21, 35, 95
 Гуляк Юліан — «Токар» («Марко») — 34, 35, 40
 Гучко Павло — 90
 Денисів, с. — 31
 Дзьоба Дмитро — «Сталь» — 77
 «Дніпровський» — див. Галаса Василь
 Доброміль, м. — 41, 59, 91
 Домбровський Юзеф — «Азія» — 87
 Донцов Дмитро — 17
 «Дорош» — див. Дужий Петро
 Дуда Михайло — «Громенко» — 51, 54, 76, 94, 99, 100
 Дудар Емілія — «Лискавка» — 35
 Дудка Микола — «Осип» («Соловій») — 48, 52, 53
 Дужий Петро — «Дорош» — 63
 Дяків Левко — 16
 Дяків Осип — «Горновий» — 14, 19, 28, 31, 48, 63, 66, 91

Європа — 26, 45
 Еленя Гура, м. — 79–81
 Завадка Морохівська, с. — 219
 Закарпатська Україна — 22, 53
 Закерзоння — 12, 49, 53, 54, 59, 63, 66–68, 73, 77, 78, 80, 81, 83, 89–92, 96–100
 Закордонні частини Організації Українських Націоналістів (ЗЧ ОУН) — 68, 80, 88, 92
 Західна Європа — 11, 47, 83, 99–101
 Західна Україна — 13, 19, 32, 45
 Закордонне представництво Української Головної Визвольної Ради (ЗП УГВР) — 80, 88, 92
 ЗП УГВР — див. Закордонне представництво Української Головної Визвольної Ради
 Західні Українські Землі (ЗУЗ) — 40, 41, 43, 48
 «Зенко» — див. Бахталовський Зенон
 «Зенон Савченко» — див. Галаса Василь
 «Зміюка» — див. Вітовський Ярослав
 ЗУЗ — див. Західні Українські Землі
 ЗЧ ОУН — див. Закордонні частини Організації Українських Націоналістів